

Preberite celotno knjigo na: 10.1787/9789264222687-en

Pogled OECD na pokojnine 2014

Povzetek v slovenščini

Ta izdaja Pogleda OECD na pokojnine preučuje, kako se pokojninski sistemi odzivajo na izzive, s katerimi se srečujejo. Staranje prebivalstva in zahtevno gospodarsko okolje, za katerega so značilni nizki donosi, nizka rast in nizke obrestne mere, predstavljajo resne težave za pokojninske sisteme, ki vplivajo tako na javne dokladne kot na naložbene pokojninske sisteme.

Višji pokojninski prispevki in daljša delovna doba delno odgovarjata na izziv, ki ga za pokojninske sisteme predstavlja staranje prebivalstva

Zaradi staranja prebivalstva ter zlasti zaradi vedno manjše umrljivosti in daljše življenjske dobe imajo dokladni pokojninski sistemi težave s finančno zdržnostjo, naložbeni pokojninski sistemi z zagotovljenimi prejemki morajo stalno zagotavljati svojo solventnost, pokojninski sistemi, ki temeljijo na plačevanju določenih prispevkov, pa morajo iskati načine, kako upokojencem zagotoviti primeren dohodek. Višji pokojninski prispevki in daljša delovna doba, zlasti z zviševanjem upokojitvene starosti skupaj s podaljševanjem pričakovane življenjske dobe, je najboljši način za spopadanje s temi izzivi.

Ponudniki pokojninskih skladov in rentnih zavarovanj so izpostavljeni tveganju zaradi negotovosti glede prihodnjega zmanjševanja umrljivosti in podaljševanja življenjske dobe. Kot odgovor na tveganje zaradi nepričakovanih zvišanj obveznosti morajo oblikovalci politik in regulativni organi zagotoviti, da ponudniki pokojninskih skladov in rentnih zavarovanj uporabljajo najnovejše tabele umrljivosti, ki vsebujejo prihodnje zmanjševanje umrljivosti in podaljševanje življenjske dobe. Tudi regulativni okvir lahko pomaga zagotavljati, da kapitalski trgi ponujajo dodatno zmogljivost za zmanjševanje tega tveganja tako, da se odzovejo na potrebne preglednost, standardizacijo in likvidnost. Pri tem lahko pomagajo finančni instrumenti, ki temeljijo na indeksih, in objava indeksa umrljivosti in pričakovane življenjske dobe, ki služi kot referenca za oblikovanje cen in ocenjevanje tveganj pri zavarovanju pred tem tveganjem. Poleg tega bi moral regulativni okvir izkoristiti tudi zmanjšanje izpostavljenosti tveganju, ki ga ponujajo ti instrumenti.

Države pospešeno izvajajo pokojninske reforme, da bi stabilizirale tako nevzdržen javni dolg kot javne pokojninske izdatke, medtem ko se ukvarjajo z vprašanji primernosti dohodkov v starajočih se družbah

Večina držav je aktivno spreminjala svoj pokojninski sistem med februarjem 2012 in septembrom 2014. Največ jih je izvajalo reforme za izboljšanje finančne zdržnosti svojih pokojninskih sistemov, kar so nekatere počele ob hkratnem ohranjanju ali izboljševanju primernosti pokojninskih dohodkov za ranljive

skupine. Le nekaj držav – tiste, ki jih je gospodarska kriza najhuje prizadela – se je zateklo k zniževanju nominalnih prejemkov. Večje število jih je zvišalo davke na pokojnine ali prispevke za javne sheme z zagotovljenimi prejemki, medtem ko je bilo zelo razširjeno zniževanje ali prelaganje indeksacije pokojninskih prejemkov, da bi se znižali izdatki.

Številne države so načrtovale zvišanje zakonsko določene upokojitvene starosti, s čimer so povečale osnovo za prispevke in hkrati ohranile primernost dohodkov za tiste, ki bodo morali zaradi tega delati dlje. Spodbude za delo so okrepile z omejevanjem predčasnega upokojevanja in/ali zvišanjem finančnih spodbud za delo. Povečanje učinkovitosti se je pogosto poskušalo doseči z omejevanjem upravnih stroškov za pokojnine.

Za spopadanje z vprašanji primernosti dohodkov so nekatere države razširile obvezno kritje pokojninskih prejemkov na skupine, ki so bile pred tem izključene (kot so samozaposleni), druge pa so uvedle nove prejemke. Številne države so povečale obvezne prispevke za naložbene sisteme, ki temeljijo na plačevanju določenih prispevkov. Po finančni krizi so bile pogoste tudi politike za povečanje razpršenosti in zavarovanje zasebnega pokojninskega varčevanja.

Kombinacija večje vključenosti v pokojninski sistem, višjih stopenj prispevkov, zvišanja upokojitvene starosti in pozitivnega gospodarskega okolja bi okrepila dopolnilno vlogo pokojnin iz zasebnih shem

Pokojnine iz zasebnih shem so zelo pomembna pomoč pri zagotavljanju primernih pokojninskih dohodkov. Vendar običajno ne predstavljajo glavnega vira pokojninskega dohodka, razen pri posameznikih z višjimi dohodki. Mlajše generacije se bodo lahko ob upokojitvi morda v večji meri zanesle na pokojnine iz zasebnih shem kot starejše, razen v državah, v katerih so pokojnine iz teh virov že dlje časa prisotne.

Politike, s katerimi je mogoče okrepiti dopolnilno vlogo pokojnin iz zasebnih shem, vključujejo zviševanje stopnje vključevanja v pokojninski sistem, na primer z obveznim ali samodejnim vključevanjem v pokojninsko zavarovanje, spodbujanje plačevanja višjih pokojninskih prispevkov in daljše delovne dobe, na primer z zviševanjem upokojitvene starosti, pomoč podskupinam prebivalstva, ki potrebujejo boljši dostop do pokojnin iz zasebnih virov, ter izboljševanje razmerja med javnimi pokojninami in pokojninami iz zasebnih shem. Pomaga lahko tudi pozitivno gospodarsko okolje z višjimi donosi na aktivo in večjo rastjo produktivnosti.

Uspešnost sistema samodejnega vključevanja v pokojninsko zavarovanje, da bi se zvišala stopnja vključenosti v zasebne pokojninske sisteme, je odvisna od njegove zasnove, obveščevalnih in izobraževalnih kampanj, ki spremljajo njegovo uvedbo in izvajanje, ter odnosov z drugimi obstoječimi spodbudami

Obstoječi rezultati iz šestih držav OECD kažejo, da samodejno vključevanje v pokojninsko zavarovanje pozitivno vpliva na stopnjo vključenosti v pokojninski sistem. Vendar stopnje vključenosti v pokojninski sistem še niso primerljive s tistimi iz obveznih sistemov. Glavni elementi dosledne politične strategije za programe samodejnega vključevanja v pokojninsko zavarovanje, s katerimi bi se uspešno povečala stopnja vključenosti v pokojninski sistem, so med drugim prepoznavanje, katere podskupine prebivalstva bi se morale v večji meri vključiti v zasebne pokojninske sisteme, zagotavljanje, da ovire za samodejno vključevanje v pokojninsko zavarovanje (na primer starost ali višina plače) ne preprečujejo posameznikom, da bi začeli prispevati zgodaj, in ne izključujejo posameznikov, ki bi lahko imeli korist od dodatne zasebne pokojnine, določanje privzetih prispevnih stopenj v skladu s celotnim pokojninskim sistemom, skrbno ocenjevanje njene dopolnilnosti z drugimi obstoječimi spodbudami ter oblikovanje učinkovitih

obveščevalnih in izobraževalnih kampanj, ki spremljajo njeno uvedbo in izvajanje. Delodajalci imajo pogosto osrednjo vlogo pri upravljanju samodejnega vključevanja v pokojninsko zavarovanje, vendar lahko prispevkom dodajo znatne stroške za skladnost. Stroški države so zlasti povezani s subvencijami in dodeljevanjem prispevkov ustreznim postavkam.

Pokojninski izračuni in nacionalne obveščevalne kampanje o pokojninah so glavno orodje za zagotavljanje uspešnosti pokojninskih sistemov pri spopadanju z izzivi, s katerimi se srečujejo

Pokojninski izračuni posameznikov bi morali vsebovati jasne preproste informacije. V najboljšem primeru bi morali združevati informacije iz vseh nacionalnih pokojninskih virov, ki so pomembne za posameznika. Tisti, ki pripravljajo pokojninske izračune, bi morali določiti jasne in merljive cilje. Cilj pokojninskih izračunov bi moral biti privabiti in spodbuditi posameznike, da začnejo aktivno izboljševati primernost svojega pokojninskega dohodka tako, da na primer povečajo svoje prispevke in/ali se pozneje upokojijo. Oblikovalci politik morajo oceniti, ali bi pokojninski izračun moral vključevati tudi pokojninsko napoved, ki bi posameznike morda spodbudila k aktivnemu odločanju, glede na to, da mora biti hkrati tudi preprost.

Najbolje bi bilo, da bi bile nacionalne obveščevalne kampanje o pokojninah del splošne nacionalne strategije, zaradi pomembnih dogodkov, kot so pokojninske reforme in krize, pa bi morale biti tudi ciljno usmerjene in konkretne. Uspešne nacionalne obveščevalne kampanje o pokojninah imajo jasne, realne in točno določene cilje, ki vodijo do rezultatov, ki jih je mogoče meriti, oceniti in spremljati glede na njihove cilje in postopke. Trdni ocenjevalni postopki so zato nujni. Za ocenjevanje bi moral biti namenjen bistven del proračuna za kampanjo, tudi če so sredstva omejena. Nacionalne obveščevalne kampanje o pokojninah ne bi smele imeti več različnih sporočil in bi se morale osredotočati na skupine, ki jih je težje doseči. Nazadnje bi morali oblikovalci politik poiskati načine, kako izkoristiti moč medijev, uporabljati inovativne komunikacijske poti in pripraviti programe, ki bodo pritegnili čim več ljudi.

© OECD

Ta povzetek ni uradni prevod OECD.

Reproduciranje tega povzetka je dovoljeno pod pogojem, da so navedene avtorske pravice OECD in naslov originalne publikacije.

Večjezični povzetki so prevedeni izvlečki publikacij OECD, ki so v izvirniku izdane v angleškem in francoskem jeziku.

Na razpolago so brezplačno v spletni knjigarni OECD www.oecd.org/bookshop

Za več informacij se obrnite na Enoto OECD za pravice in prevode, Direktorat za javne zadeve in komunikacije na: rights@oecd.org ali prek faksa: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Obiščite našo spletno stran www.oecd.org/rights

Preberite celotno angleško različico na OECD iLibrary!!

© OECD (2014), *OECD Pensions Outlook 2014*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/9789264222687-en